

Weichbild magdeburski w układzie śląsko-małopolskim.

Wersja krakowska

Rękopis Biblioteki Narodowej, sygn. 12607 III, k. 15ra–18rb

Odczyt: Maciej Mikuła

Rubrica

[k. 15ra] <Iudex Iudicium Clerus Sponsalia Crimen I a> b- Incipitur registrum super corpus iuris et scias, quod per hunc modum debes invenire quodlibet capitulum primi, secundi, terti et quarti libri, primo pro lege initium capituli secundum, quod hic habetur et post hoc vide numerii folii et in quo folio invenias numerii in eodem folio erit capitulum etc.^{-b}

^a na górnym marginesie ręką X tytuły pięciu części Dekretalów Grzegorza IX; ^{b- -b} czerwonym inkaustem

[1] Cesar Octo. Hoc capitulum est primum libri huius et tractat de consulibus, super quid [s] habent potestatem iudicandi et alia faciendi. Require in primo folio primum libri.

[2] Qui penestici vocantur. Hoc capitulum tractat de penesticis. Require in primo folio primum libri. <Ibidem qui statum civitatis infregerit a>

^a na lewym marginesie ręką B

[3] Si metrere aut alie mensure. Require in primo folio primi libri.

[4] Ille supremus iudex. Hoc capitulum tractat de tribus legalibus iudiciis et sic de aliis. Require in primo folio primi libri.

[5] Stuprum, obsidium et irruencias domiciliorum. Require in secundo folio primi libri.

[6] Scultetus etiam habet tria iudicia legalia. Require in secundo folio primi libri. <Ibidem de penis a>

^a na lewym marginesie ręką B

[7] Quotsi homo vulneratus fuerit, si clamorem proclamaverit et si ceperit. Require in secundo folio primi libri. <de vulneribus cum clamore a>

^a na lewym marginesie ręką B

[8] Si quis fideiusserit aliquod iudicio pro aliquo $\vdash j^a \dashv$ adiutorio presentare ex parte homicidii. Require in secundo folio primo libri. <de fideiussoribus b> <Rarum c>

^a skreślenie ręką A; ^b ręką C; ^c ręką E

[9] Si contingerit criminale nephas aut conflictus. Require in secundo folio primi libri.
<de criminalibus a>

^a ręką B

[k. 15rb] [10] Nec castellano, nec sculteto tenetur scabinus sententiam aliquam extra veros dies iudiciales diffinire, nisi sit factum manifestum. Require in secundo folio primi libri.

[11] <Ille dicitur hospes a> Ille dicitur esse hospes, qui ultra undecim miliaria extra iudicium habuerit mansionem. Require in tertio folio primi libri.

^a ręką B

[12] Quotsi vir vulneratus fuerit et eadem die iudicium non quesierit, et sua querimonia pernoctaverit. Require in tertio folio primi libri. <Sed si vir vulneribus a>

^a ręką H

[13] Stuprum et obsidium, et irruentia domicilia burgravius iudicat nec alter ullus. Require in tertio filio primi libri. <domo irruencia a> <stuprum et obsidium b>

^a ręką C; ^b ręką H

[14] Quicumque vulneratus fuerit, si clamorem proclamaverit et ad iudicium devenerit, de quocumque querulatur. Require in tertio folio primi libri. <Quicumque vulneribus a>

^a ręką B

[15] Obligat aliquis mercimonia aut alia bona mobilia pro debito ex parte iudicii. Require in tertio folio primi libri. <de obligationibus a>

^a ręką C

[16] Nullus eciam hospes ab alio advena, et contra, indiget pignus recipere. Require in tertio folio primi libri.

[17] <De succeſsione bonorum hereditarium a> Si aliquis ducit uxorem et si vir de hac luce decedit, uxor nichil habet in ſuis bonis. Nulla mulier poteſt vite provisionem. Quodſi ſibi maritus mulieri nichil in ſuis bonis dederit. Si vi oves habuerit. Et ſi pueri. [fol. 15va] <Si aliqui pueri fuerint exhereditati b> vellent dotalicium mulieri infringere, ſervare. Si vir pueros habuerit, aut mulier, quecunq; ex eis exhereditati. Require quarto folio primi libri. <Et ibidem de dotalicio c>

^a ręką C; ^b ręką E; ^c ręką B

[18] Deservitum precium rationale debitum debent solvi de bonis mortui viri pro dotalicio. Require quarto folio primi libri.

[19] Quando alicui sua possessio publicata fuerit iuste ac iudicialiter. Require quarto folio primi libri.

[20] <Quidquid oppositum habes, ibi conqueritur x capitulo *a*> Quidquid masculus dat sub banno, si possidebit pacifice <anno dieque *a*> ac quiete absque contradiccione. Require quarto folio primi libri. <Ibidem quod si scabini mortui fuerunt *a*>

[21] <Nemo *a*> Nemo masculus, nec ulla mulier potest in lecto egritudinis de suis bonis. Require quarto folio primi libri

^a ręką B

[22] <Quando sit defectus in legitimis successoribus *a*> Quodsi hereditas in fratribus seu sororibus defectum habuerit. Require quinto folio primi libri.

^a ręką C

[23] Qui autem in possessione si bene sacerdos sit, aut manserit, tamen supplectilia. Require quinto folio primi libri.

[24] <Quidquid masculus *a*> Quidquid masculus dat in iudicio bannito coram iudice et scabinis. Require in quinto folio primi libri.

^a ręką B

[25] <Quicumque *a*> Quicumque aliquem coram iudicio pro debito impulsaverit. Si autem querimonia. Require in quinto folio primi libri. <Ibidem de penis cum debitum non solverit *b*>

^a ręką B

[k. 15vb] [26] <Limina sanctorum *a*> Si aliquis ad limina sanctorum aut ad. Require in quinto folio primi libri.

^a ręką C

[27] <Si uni *a*> Et si uni viro testimonium adiudicatum fuerit, inducias. Require in quinto folio primi libri. <de testimonio *b*>

^a ręką E; ^b ręką C

[28] Quicumque scabino in scampno iudiciali inproperaverit aut turpibus verbis. Require in quinto folio primi libri. <de scabini et eciam XXVI *a*>

^a ręką B

[29] <de concordia ^a> Quando concordia inter discordantes ordinata fuerit coram iudicio. Require in quinto folio primi libri.

^a ręką C

[30] Ubi concordia et fremitus diuturnus coram iudicio confirmata fuerit. Require in
|quinto ^a| VI folio primi libri.

^a skreślone przez pisarza A

[31] <famulus ^a> <merces famulorum ^b> Et quivis vir potest filium suum ter excipere. Et famulus potest mercedem suam, promeruit, quinque soli[dos] etc. Require in sexto folio primi libri.

^a ręką E; ^b ręką C

[32] <donum ^a> Donum, quod mulieri vel viro datum fuerit in iudicio bannito. Si moritur, femina absque herede. Require in sexto folio primi libri. <Ibidem de argento informato et de pulmentaris ^b>

^a ręką B

[33] Ista sunt, que ad hereditatem pertinent. Require in sexto folio primi libri. <Ista sunt que pertinet ad hereditatem ^a>

^a ręką E

[34] <De vulneribus per totum ^a> Vulnerat quis alium vitam suam defendendo. Require in septimo folio primi libri. <et ibidem de pernocatione ^b>

^a ręką E; ^b ręką B

[35] Quodsi se duo mutuo vulneraverit. Require in septimo folio primi libri. <Sequitur de vulneribus per totum ^a>

^a ręką E

[k. 16ra] [36] Quodsi querimonie duorum virorum dilate fuerint in iudicio bannito coram iudice. Require in septimo folio primi libri.

[37] <de vulneribus ^a> Et si se duo mutuo vulneraverint equaliter et querulantur equaliter. Require in septimo folio primi.

^a ręką C na górnym marginesie, przy przepisie znak odesłania +

[38] Quodsi se duo mutuo vulneraverint equaliter, ex hiis unus vadet ad iudicem. Require VIII folio primi libri.

[39] Si aliquis detinet hunc, qui ipsum vulneravit in facto recenti. Require VIII folio primi libri.

[40] Quodsi se duo mutuo vulneraverint: cultello unus, alter gladio. Require octavo folio primi libri. <Si duo se vulneraverint ^a>

^a ręką F

[41] Eciam si alter alterum vulneraverint et causam suam pernoctaverint. Require octavo folio primi libri.

[42] Si duo vulneraverint se et ambo coram iudicio compareant. Require nono folio primi libri.

[43] Si vulnerat vir alterum, et si caucionem fideiussorie fecerit usque ad iudicium. Require nono folio primi libri.

[44] Si se duo mutuo vulneraverint et ambo coram iudicio comparant. Require nono folio primi libri.

[45] Si vir equum vendiderit, promittere debet. Require nono folio primi libri.

[k. 16rb] [46] Si vir clara luce diei deprehensus fuerit, qui bone fame. Require decimo folio primi libri.

[47] Conqueritur vir super alterum pro bonis, quod suam sit vera hereditas. Require X folio primi libri. <pro bonis hereditariis optimum ^a>

^a ręką C

[48] Si homo habuerit hereditaria censualia et bona a quodam monasterio. Require X folio primi libri.

[49] Si vir debet producere testimonium super proprium. Require X folio primum libri. <de testibus et producendo ^a>

^a ręką C

[50] Si aliquis debet persoluta debita probare. Require X folio primi libri. <Si vir debet persoluta debita probare ^a>

^a ręką E

[51] Si vir ducerit uxorem viduam, que unum aut plures pueros habuerit. Require X folio primi libri. <Si vir ducerit uxorem viduam *a*>

^a ręką E

[52] Si aliquis vir dederit suis pueris aliqua sua bona, et sue uxori, in iudicio bannito circa vitam suam, et bone rationis. Require XI folio primi libri. <Si quis aliquid in iudicio dederit *a*>

^a ręką C

[53] <Si vir *a*> <Ibidem habetur quod vir censualia bona non potest dare *b*> Si vir sue uxori sua edificia dederit, que super bona censualia edificia sunt, coram domino proprietatis, et coram suis vicinis, tempore sue vite. Si vir mercimonia aut mobilia. Require XI folio primi libri. <Bona censualia non potest dare sine legitimis successoribus *b*>

^a ręką C; ^b ręką B

[54] Ubi alicuius monasterii obnoxious suam penam demeretur. Require XI folio primi libri.

[k. 16va] [55] <Si moritur vir *a*> <De successione *b*> Si moritur vir absque herede et nepotem ex filia habuerit, que exhereditata fuerit. Require XII folio primi libri. <Ibidem stat Si pater filium a se dimiserit, extunc filii filiorum et filiarum recipient equalem divisionem *c*>

^a ręką E; ^b ręką C; ^c ręką B

[56] Si unus abtestari voluerit alteri manum suam. Require XII folio primi libri.

[57] Cum moritur vir, qui pueros habuerit, qui ad annum discrecionis non dum pervenerint. Require XII folio primi libri. <Cum moritur vir *a*>

^a ręką E

[58] Omnis querimonia ac testimonia, que cum criminosis violenciis cum clamore ad iudicium, in facto manifesto deprehense. Require XII folio primi libri. <Omnes querimonia quod vinci debet in facto manifesto et in secundo li[bro] clxiiii *a*>

^a ręką B, znak krzyża

[59] <de vulneribus *a*> Si vulneratus vir ad iudicium deductus fuerit cum clamore in facto manifesto, et si ita inbecillis aut debilis fuerit, quod per tutorem querulari oportet. Require XIII folio primi libri. <Ibidem de prescriptionibus et eciam quod propositio debet transferre *b*>

^a ręką C; ^b ręką B

[60] <De furtis; Quando vir furem *a*> Quando vir furem aut spoliatores protestare voluerit, qui cum manifesto facto ad iudicium cum clamore productus fuerit. Require XIII folio primi libri. <Ibidem quod circa factum manifestum oportet homo iurare methseptimus *b*>

^a ręką C; ^b ręką B

[61] Sic stat Cunradus et conqueritur super Heynricum. Require XIII folio primi libri.

[62] Si mulier recipit suppellectilia, ad que spectant oves et modele, et omnia cibaria. Require XV folio primi libri. <Et ibidem quod mulier debet de eodem suum stratum *a*>

^a ręką B

[k. 16vb] [63] <Qui monomachaliter suum salutare *a*> Qui monomachaliter suum equalem salutare seu alloqui voluerit, hunc iudicem petere oportebit. Require XV folio primi libri. <Ibidem de satisfacionibus alias gwär *b*>

^a ręką E; ^b ręką B

[64] Qui vitam aut manum pecunia eximerit, quod iure meruerit. Require XVII folio primi libri. <Ibidem de periurio, qui est perluens *a*>

^a ręką B

[65] <de fideiussoribus *a*> <Qui eciam fideiusserit *b*> Qui eciam fideiusserit virum unum pro scelere ad statuendum. Require XVII folio primi libri. <Ibidem quod nemo debet proscribi, nisi sibi vadetur ad vitam *b*>

^a ręką C; ^b ręką E; ^c ręką B

[66] <Quod pertinent ad arma bellica et quod ad suppellectile *a*> Mulier pro armis bellicis dare debet gladium mariti vel suum etc. Require XVII folio primi libri. <Et ibidem senior dividit et iunior eligit *a*>

^a ręką B

[67] De qua sententia prius requiritur, de hec prius diffiniri debet. Require XIX folio primi libri.

[68] In omni loco iuris est, ut iudex iudicet cum sentenciis. Require XIX folio primi libri.

[69] <fideiussoria *a*> <Si vir pro pecunia aut pro debito *b*> Si vir pro pecunia aut pro debito fideiussor fuerit et idem vir moritur. Require XIX folio primi libri.

^a ręką C; ^b ręką B

[70] <si vir †pro partem† aut cum fustibus *a*> Si vir cum fustibus aut baculis percussus fuerit. Require XIX folio primi libri. <Si vir cum cum fustibus percussus *b*>

^a ręką E; ^b ręką C

[71] Si hereditas mortaliola s[i]ne herede inventa fuerit. Require XX folio primi libri.

[72] Si vir occisus fuerit, qui pueros tres aut plures habuerit. Require XX folio primi libri.

[73] Si eciam iuramenta promissa venerint super diem ligatum. <de iuramentis ^a>

^a ręką B

[k. 17ra] [74] <de expensis in lite factis ^a> Si aliquis arreat equum et dicit, quod sibi sit subtractus aut eo sit spoliatus. Require XX folio primi libri. <de furtis aut spolio equorum et ibidem de expensis sin in lite factis ^a>

^a ręką C

[75] Quando iudex suam extorquet penam, ulterius nec aliquam aliam super hanc potest extorquere. Require XX folio primi libri.

[76] Si vir vulneratus aut trucidatus fuerit. Require XXI folio libri primi.

[77] Et si vir proscriptus fuerit |ad ^a| aut ad sentenciam mortis iudicatus. Require XXI folio libri primi.

^a skreślone przez pisarza podstawy

[79] <Quando puer duodecim annorum fuerit ^a> Quando puer duodecim est annorum, tunc potest eligere pro sua voluntate quem voluerit pro tutore. Require XXI folio primi libri.

^a ręką B

[78] Si vir moritur, qui habeat pueros. Require XXI folio primi libri. <Si vir mo[r]itur ^a>

^a ręką D

[80] Si vir alloquitur aliquem, qui suus sit illiber. Require XXI folio primi libri.

[81] <Expenses si quis comederit ^a> <post sequitur capitulum si quis expensas apud aliquam comederit sive habuerit ^b> Si aliquis super aliquem conqueritur pro debito aut pecunia ludo taxillis acquisitam [s]. Require XXI folio primi libri.

^a ręką C ze znakiem wstawienia +; ^b ręką G

[82] Qui se extraxerit a descriptione et solutus iudicatus fuerit. Require XXI folio primi libri.

[83] <Si servus deservitu ^a> Si servus deservitum precium super suus^b dominum obtinuerit. Require XXII folio primi libri.

^a ręką C; ^b przerobione z super

[84] <Cum testibus debitum ^a> Si vir conqueritur super alterum pro suo debito cum testibus. Require XXII folio primi libri.

^a ręką B

[k. 17rb] [85] <De satisfacione ^a> Si vir super virum conquestus fuerit et satisfacionem petit. Require XXII folio primi libri.

^a ręką F

[86] <de furtis et aliis criminibus ad vitam transferentibus ^a> Omnis querela, que ad iudicium pro capitali crimine in facto manifesto deducta fuerit, debet conqueri cum clamore. Require XXII folio primi libri.

^a ręką D

[87] In iudicio burgravii <de magnis iudiciis ^a> Maydeburgensis <In iudicio burgravii ^b> potest vir pro debito bene querulari. Require XXII folio primi libri.

^a ręką C; ^b ręką F

[88] Iudex debet iudicium exercere, et de eo temptare cottidie in vero iudicii loco. Require XXIII folio primi libri.

[89] Si viro sua bona publicata seu fiscata fuerint. Require XXIII folio primi libri. <Ibidem habes quod debes ibi manere talibus diebus et talibus noctibus comedere et bibere ^a>

^a ręką B

[90] <Si vir alloquitur ^a> <de furtis ^b> <et ibidem de arastacione [s] equorum ^c> Si vir alloquitur bona vel pannos aut quitquam suarum rerum fuerit. Require XXIII folio libri primi.

^a ręką D; ^b ręką C; ^c ręką B

[91] Si vir super virum conqueritur pro ^a |duo| debito manu mortis, et ipsum informari voluerit. Require XXIII folio primi libri. <post mortuam manu ^b>

^a skreślone przez pisarza podstawy; ^b ręką E

[92] Si vir cum scitu ad iusticiam contra alium se exhibuerit, et alter noluerit aut spreverit. Require XXIII folio primi libri. <de vulneribus ^a> < se defendit ^b>

^a ręką C; ^b ręką G

[93] <ubi femina vinci potest et quando eam nemo vincere potest ^a> <de vulneribus ubi femina vi[ncere] potest ^b> Si femina deprehensa fuerit in facto manifesto in homicidio aut vulneribus duello dignis. Require XXIII folio primi libri. <et ibidem quod non, nemo eam vincere potest ^c>

^a ręką D; ^b ręką G; ^c ręką B

[94] <Si vir duplic[es] pueros habue[rit] ^a> <Ubi duplices pueri sunt; de succe[ss]ione ^b> Si vir duplices pueros [k. 17va] habuerit et pueros antea exradicavit. Require XXIII folio primi.

^a ręką D; ^b ręką C

[95] Si vir scabinum in scampno incidenter in iudicio bannito increpaverit. Require XXV folio primi libri. <de eodem in quinto folio ^a>

^a ręką B

[96] Si super virum querimonia facta fuerint [s] pro homicidio aut vulneribus, et ipse se acomodaverit circa suam hereditatem. Require XXV folio primi libri.

[97] Si casu contencio oritur clara die, si probus vir pro eo accusetur. Require XXV folio primi libri.

[98] Quem vir provocato rogaverit. Require XXV folio primi libri.

[99] Et quando vir moritur, tunc uxori debent dare et suppellectilia. Require XXV folio primi libri. <et ibidem de exacione civitatis ^a>

^a ręką B

[100] Ubi eciam vir iuramentum promiserit coram iudicio pro enormibus verbis. Require XXVI folio primi libri. <Ibidem quod iudex debet dare secundum voluntatem ad dimittendum iuramenta ^a>

^a ręką B

[101] Quando pupilli suum verum tutorem non poterint habere. Require XXVI folio primi libri. <extunc modo tenentur respondere pro dictis bonis ad annos discrecionis ^a>

^a ręką B

[102] Si vir super alterum conqueritur, quod sibi aliquid abedificavit. Require XXVI folio primi libri. <Si quid uni abedificatur ^a>

^a ręką D

[103] Eousque cives Maydeburgenses veram accionem aut responsionem. Require XXVI folio primi libri.

[k. 17vb] [104] Nullus alterum impedire debet coram iudicio. Require XXVI folio primi libri. <De impedimentis iudicialibus ^a> <de impedimenstis in iudicio ^b>

^a ręką G; ^b ręką B

[105] Nunc attendatis super eo, si scultetus aliquem impedierit. Require XXVI folio primi libri. <Ibidem de recompensa hominum in fine ^a>

^a ręką B

[106] Nunc de advocatione attendatur, si non iuste iudicaverit cum sibi quaerulatur. Require XXVI folio primi libri. <de advocato ^a>

^a ręką C

[107] Insidias et stupra, et domorum irruenciam burgravius iudicat. Require XXVIII folio primi libri. [^a]

^a ręką E: bonorum iruencia

[108] Si aliquis alteri fecerit domorum irruenciam die ac nocte. Requiri XXVIII folio primi libri. <domorum irruentia ^a> <Si quis fecerit domorum ^b> <Si quis fecerit domorum ^c>

^a ręką C; ^b ręką F; ^c ręką E

[109] Et si vir suam promiserit |te^a| tenere querelam. Requiri XXVIII folio primi libri.

^a skreślone ręką autora podstawy

[110] Si vir querulatur super alterum pro debito, quod sibi pro suo patre teneatur. Requiri XXVIII folio primi libri. <post mortuam manum debitum parti ^a>

^a ręką G

[111] Si quis equum aut canem habuerit vel aliquod pecus. Requiri XXVIII folio primi libri. <Si quis equum ^a>

^a ręką E

[112] Si quis spoliaverit suos civitatum [homines], qui proprium aut feodum vel hereditatem habuerit. Require XXIX folio primi libri.

[113] Hoc est illud iudicium et iuramentum, per quod vel cum quo Iudeus iurare debet sue evadere. Require XXIX folio primi libri. <Iuramentum Iudeorum ^a>

^a ręką C

[k. 18ra] [114] Nunc placeat audire et intelligere, quomodo presens scriptum informat ex relatione. Primo de Imperio. Require XXX folio primi libri.

[115] Nunc audire [et] intelligere potestis, quod [de] principibus et baronibus, et his omnibus, qui digne nomen sorciuntur. Require XXXI primi libri.

[116] Nunc attendatis, quis cesarem iudicare debet. Require XXXI folio primi libri.

[117] Extunc mercatores dicebant ad cesarem, quod libenter scire vellent, in quo permanere possent. Require XXXI folio primi libri.

[118] Nunc attendatis de civitate Maydeburg. Cum primo Maydeburg locata fuerit. Require XXXII folio primi libri. <et ibidem quam advocatus non debet iudicare sine scabinis a>

^a ręką F

[119] Nunc attendatis de Hallis, ubi ius suum querere debent. Require XXXIII folio primi libri.

[120] Nunc atten[den]dum est, si [in] Maydeburg sententia reprobaretur. Require XXXIII folio primi libri.

[121] Nunc attendatis de pallacia, per quem modum ipse pallaciam fecerit. Require XXXIII folio primi libri.

[122] Et cum sententia ante pallatiam fuerit data. Require XXXIII folio primi libri.

[123] Nunc attendatis, quantum plus dare oportet. Require XXXIII folio primi libri.
<Ibidem habes de scabinis et eorum emendis a>

^a ręką B

[k. 18rb] [124] Nunc dicere volo nobis de pallacia, quomodo illa debeat conveniri. Require XXXIII folio primi libri.

[125] Scultetus de Maydeburg debet recipere literam civitatis cum sigillo ipsius pendente. Requirit XXXV folio primi libri.

[126] Hic audire et intelligere potestis, quomodo hii omnes domini debent citari. Require XXXV folio primi libri.

[127] Eodem modo sicut scultetus citat burgravium. Sic burgravius debet citare hos tres principes. Require XXXV folio primi libri. <Iste eciam est primum et in glosis usque ad capitulum, ubi domini se confederarent iuramento periuro *a*>

^a *ręka C*